

A KERESKEDELMI JOG- ÉS ISMERETEK TÁRA

+ FOLYÓIRAT. +

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS: DR. RÓTH PÁL ÜGYVÉD.

A lap szellemi részét illető közlések a szerkesztőségbe, az előfizetési pénzek és fel-
szólalások a kiadóhivatalba küldendők. — Hirdetések a kiadóhivatalban árszabás
szerint vétetnek fel. — Kéziratok nem adatnak vissza.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	SZERKESZTŐSÉG:	KIADÓHIVATAL:
Félévre 3 frt.	Budapest, V., Váci-körút	Mezei Antal Budapest,
Egész évre 6 frt.	46. szám.	V., Gizolla-tér (Haus-palota).

••••• Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. •••••

Könyvkövetelések behajtása, a hitelezői védegyletek és az ügyvédi kar.

(Az ügyvédi kamarák figyelmébe.)

Irta: Dr. Róth Pál.

A nálunk határokat (különösen a tisztesség határait) nem ismerő kereskedői versenynek egyik kinövését a könyvkövetelések értékének alászállása képezi. A hitelezés határidejének szokásszerű megállapítása kitágított és ma már lejárat határidő alig létezik, a nyílt számlára vásárló vevő a fizetést tetszése szerint elhúzhatja. Ezen visszasság érzékeny visszahatást gyakorol a hitelezői körökre és most egy tudakozódó iroda (a Vindobona) alkalmazottjának személyében messiás támadt, ki a szorongatott hitelezők megváltását magára vállalta. Nevezett uriember terve abban áll, hogy a könyvkövetelések behajtására egylet alakuljon, mely a követeléseket a következőkben vázlatosan jelzett rendszer szerint hajtaná be:

A hitelező (az egylet tagja) lejárat előtt értesíti adósát, hogy az egylet rendeletére utalványt vett reá; az egylet aztán az utalványt az adós telephelyén präsen-táltatja és ha a követelést eképen behajtja, azt a behaj-tási költségek levonása mellett a hitelező rendelkezésére bocsátja. Ha azonban az utalvány nem honoráltatik, akkor az egylet az adóst megidézi, hogy nyilatkozzék, mikor szándékozik tartozását megfizetni. Ha az adós vonakodást tanúsít, akkor az egylet az esetet egy e célból megha-

tározott tudakozódó irodánál (tervező szerint természetesen az ő irodájával) közli és ez üzleti szabályzatai értelmében értékesíti a közleményt és erről az adóst külön értesíti. Az, hogy az adós a fizetést azért tagadja meg, mert a követeléssel nem tartozik, vagy azt csak részben ismeri el, teljesen irrelevans, mert az egylet tárgyalásokba és a bizonyítások mérlegelésébe nem bocsátkozhatik.

A gyengébbek kedvéért pedig mindjárt megmagyarázzuk, hogy ez „az üzletszabályzat szerinti értékesítés“ abból áll, hogy az adóst a rossz hírnevű kereskedők jegyzékébe veszi fel, a kiről aztán minden tudakozódó félnek rossz információt ad.

Ez az a varázsszer, melylyel az adóst a fizetésre kényszeríteni akarják. Ez biztosítana az egyletnek fölényt a bíróságok felett, mert a bíróság marasztaló ítéletének csak a kényszer-végrehajtás sanctióját adhatja meg, ellenben az egylet sokkal félelmetesebb eszközzel rendelkeznék, mert módjában állana az adóst rossz hirbe hozni, tőle minden hitelt megvonatni és őt erkölcsileg és anyagilag tönkre tenni. Ha az egylet ezen eszközzel nem rendelkezne, akkor annak értelme sem volna, mert hiszen az életbeléptetni szándékozott intő eljárás a bíróság prestige-e mellett a behajtásra sokkal alkalmasabb módot fog nyújtani. Csakhogy a bíróság a fizetési vonatkozás esetén az adós ellen semmi veszélyes fenyegetést nem alkalmazhat, hanem az adós passiv ellentállásának következményét csak az ügy perrendszerű letárgyalása képezheti.

A tervbe vett egylet alapeszméje nem új, a mintát a hitelezők érdekeire alakult azon hírlapok képezték, melyeknek tulajdonosai az adóst először levélben megfenyegették, hogy nem fizetés esetén nevüket hírlapjukban a rossz fizetők rovatában nyilvánosságra hozzák, a mit aztán meg is tettek.

Ámde a büntető bíróság a behajtás ezen módját jog- és törvényszerűnek el nem ismerte, azt zsarolásnak bélyegezte és az illető laptulajdonosokat zsarolóknak mondotta ki.

Most tehát a zsarolás ezen neme a tekintélyes hitelezőkből alakuló egylet védő szárnyai alá menekül.

És hol talált az érintett alapeszmén nyugvó terv azonnal apostolokat?

A budapesti hitelezők védegyletében, mely folyó hó 6-ikán egy ilyen egylet alapítása fölött tanácskozott, mely egylet egyszersmind régibb kétes követelések behajtásával foglalkoznék. A tanácskozás eredményét egy bizottság kiküldése képezte, mely legközelebb konkrét javaslatokat fog az egylet megalakítása végett előterjeszteni.

Egészen természetesnek találjuk, hogy az eszmét épen a hitelezők védegylete karolta fel, mert hiszen ezen védegyletek eszköze szintén nem más, mint az adós megfélemlítése.

A követelések behajtására természetesen az ilyen egyletek sokkal alkalmasabb közegeket képeznek, mint az ügyvédi kar, mert az ügyvéd más mint törvényes fenyegető eszközökkel nem rendelkezik. Avagy próbálja meg valamely ügyvéd a hitelezői védegylet egy tagját kötelezettségének nem teljesítése esetére mással, mint polgári perrel fenyegetni, vajjon nem zudít-e zsarolási feljelentést fejére!

Az ilyen egyletek tehát az ügyvédi kart existenciájában veszélyeztetik, mert a behajtási perek legnagyobb részét az ügyvédi kartól lassankint meg fogják vonni. A jó példa mindig vonz, már jelenleg is vannak jótékony-sági egyletek, melyek tagjaikat nemcsak ingyen orvosokkal, hanem ingyen ügyvédekkel is ellátják; lassankint majd az egyes ipartestületek is alakítani fognak behajtási egyleteket, mert miért nem tehetnék ők ugyanazt meg, amit a kereskedők?

Hogy pedig ezen kérdésben az ügyvédi kar érdekeinek hangoztatása jogos, arra épen a kereskedők szolgáltatják a példát, kik a fogyasztási szövetkezetek ellen tüzzel vassal dolgoznak, mert bennök veszélyes concurrenst látnak. Számos alakban kifejezésre jutott panaszaiknak leg-hathatósabb érvét az képezi, hogy a szövetkezetek adót nem fizetnek és így az adóval terhelt kereskedő a versenyt vele ki nem állhatja, az állam tehát köteles adófizető polgárainak létérdekét megvédeni.

Nos a hitelezői védegyletek sem fizetnek adót és az adóval terhelt ügyvéd velök szemben jogosítva van ugyan-

azon álláspontra helyezkedni, miként ezt kereskedő tagjaik a szövetségekkel szemben tették.

Ezt ajánljuk az ügyvédi kamaráknak megszívlelésre, ha a közel jövőben az ügyvédi kérdéssel foglalkozni fognak, mert az ügyvédi kar működési terének kitérítésére van szükség, szembe kell tehát szállani minden olyan törekvésekkel, melyek az ügyvédi kar működési terének korlátozására alkalmasak.

Ez jogos és méltó védelem az ügyvédi kar részéről.

Könyvviteli kiállítás Genuában.

E folyóirat hasábjai megemlékeztek már arról, hogy Amerika fölfedezésének 400. évfordulója alkalmából Genuában olasz-amerikai kiállítás lesz és ennek a kiállításnak egyik nagyon nevezetes osztálya a *Mostra di ragioneria*, a könyvelők és könyvvitel tudományának kiállítása lesz. A kiállítás bejelentésével egyidejűleg felemlítettük, hogy Olaszországban, a könyvvitel tudományának klasszikus hazájában a *Mostra di ragioneria* nem megy nagy újságszámba és a genuai számszerint már az ötödik.

Augusztus 2-án, tehát egy hónappal később, mint a genuai kiállítás többi osztályai, nyílt meg a kiállítás könyvviteli osztálya, a minek valószínűleg az az oka, hogy a kiállítás rendezői elkéstek az előkészületekkel és a külföldi érdekelteket nagyon is későn szőlították fel. De e késelem daczára is a kiállítás gazdagnak nevezhető. Olaszország van persze legjobban képviselve, de a tudomány idegen képviselői is szép számban jelentek meg.

A kiállítás I. osztályában nyilvános és magánvállalatok üzleti könyvei vannak kiállítva. Érdekes e csoportban a *genuai zálogház* (Monte di Pietà di Genova) 1610-től 1640-ig terjedő disznóbőrbe kötött főkönyve. Ebben az osztályban van *Bianchi Károlynak* Cremona főkönyvelőjének mintaszerű könyvelése (Bilanci consumtivi e preventivi). És itt látható az a hatalmas kötet, a melyben *Gagliardi* tanár írta meg 1892. márczius havában szakértői véleményét abban a híres fenyítő vizsgálatban, a melyet Peirano